

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
1. Przedmiot i metoda pracy	7
2. Logika i epistemologia – współczesne rozumienie terminów	26
a. Natura logiki	27
b. Natura epistemologii	42
I. Logika w średniowieczu, renesansie i nowożytnym szkolnictwie wyznaniowym . . .	53
1. Logika w średniowieczu	54
a. System kształcenia	54
b. Logika w studium filozofii	57
c. Metodologia nauk	63
2. Logika w renesansie	74
a. Humanistyczna filozofia	74
b. Model nauczania	78
c. Logika a retoryka	84
3. Logika w szkole protestanckiej	98
a. Między religią a humanizmem	99
b. Podręczniki logiki	101
4. Logika w szkole jezuickiej	106
a. Model dydaktyczny szkolnictwa jezuickiego	106
b. Filozofia tzw. drugiej scholastyki	121
c. Podręczniki logiki	132
5. Streszczenie rozdziału I	150
II. Logika w nowożytnej tradycji racjonalistycznej	161
1. Początki nowożytnej metodologii nauk	164
a. Prorok nowej nauki – F. Bacon	166
b. Pierwsze próby empiryczno-matematycznego przyrodoznawstwa – Galileusz . .	174
2. Epistemologiczno-matematyczna interpretacja logiki – Kartezjusz	178
a. Wymogi stawiane nowej metodzie a metodologia tradycyjna	181
1 ^o Nowa metoda a tradycyjna teoria rozumowań	181
2 ^o Nowa metoda a metoda matematyczna	189
b. Metody odkrycia i uzasadniania	198
1 ^o Komplementarność intuicji, dedukcji, enumeracji i analogii	198
2 ^o Intuicja a sylogistyka	207
3 ^o Intuicja a tzw. „natury proste”	211

c.	Filozofia a przyrodoznawstwo	218
1°	Cel, przedmiot, dziedziny i metoda nowej nauki	218
2°	Teoriopoznawczy fundament nowej nauki	231
3°	Metodologia dedukcjonistyczno-hipotetycznego przyrodoznawstwa	246
3.	Rozumienie natury logiki w szkole kartezjańskiej	255
a.	Matematyka a logika	256
1°	Między metodą matematyczną, przyrodoznawstwem i „logiką serca” – B. Pascal	256
2°	Formalizacja wiedzy – G. W. Leibniz	273
b.	Koncepcja logiki jako „medicina mentis” – <i>Logika z Port-Royal</i>	279
c.	Racjonalistyczny eklektyzm – Ch. Wolff	306
1°	Metoda matematyczna czy sylogistyka?	307
2°	Między teorią poznania a metodologią nauk	316
4.	Streszczenie rozdziału II	322
III.	Logika w nowożytnej tradycji empirycznej	351
1.	Systemowy model empiryczno-matematycznego przyrodoznawstwa – I. Newton	351
2.	Filozofia umysłu ludzkiego – J. Locke	362
a.	Kontekst formułowania się epistemologii empirystycznej	362
b.	Geneza idei	374
c.	Wyróżniki wartościowego poznania i jego przedmiot	383
d.	Rodzaje wartościowej wiedzy	391
1°	Między intuicją, dedukcją i indukcją	391
2°	Status poznania zmysłowego – możliwości i ograniczenia	401
3°	Przyrodoznawstwo – od F. Bacona i R. Descartes'a do I. Newtona i P. Boyle'a (kontekst interpretacyjny)	414
4°	Przeświadczenie – między pewnością a prawdopodobieństwem	422
e.	Ocena tradycyjnej teorii rozumowań	434
f.	Postulaty w zakresie programu dydaktycznego	455
3.	Sensualistyczno-analityczny asocjacionizm – É. Condillac	462
a.	Geneza i granice poznania	465
1°	Psychologia poznania jako swoista „metafizyka”	465
2°	Rola potrzeb ludzkich w określeniu źródeł i granic poznania	480
3°	Rola języka w poznaniu	489
b.	Teoria wiedzy	501
1°	Krytyka systemów	501
2°	Drogi osiągnięcia wiedzy pewnej – oczywistość rozumowania, czucia wewnętrznego i faktu	514
c.	Przedmiot i metoda nowej logiki	534
1°	Logika jako refleksja nad naturą poznania – program reformy wiedzy	534
2°	Logika jako metodologia – analiza w miejsce syntezy	564
4.	Streszczenie rozdziału III	585
	Zakończenie	627
	Bibliografia	635
1.	Źródła	635
2.	Opracowania	648
	Summary	719